

FAKTAARK: FEDTEMØG

1. Påstået opblomstring af fedtemøg / brunalger

Alger vokser generelt langsomt ved lave vandtemperaturer og begrænset lys, og i det tidlige forår er lys ofte en væsentlig begrænsende faktor for vækst.

På denne årstid bør man derfor være varsom med uden videre at beskrive forekomster som en egentlig opblomstring.

Det materiale, der observeres, kan i stedet være ældre algebiomasse eller løsrevet makroalgedetritus, som har ligget på bunden eller er blevet flyttet lokalt af strøm og vind. Forekomsten kan derfor være lokal og afhænge meget af de konkrete fysiske forhold på stedet.

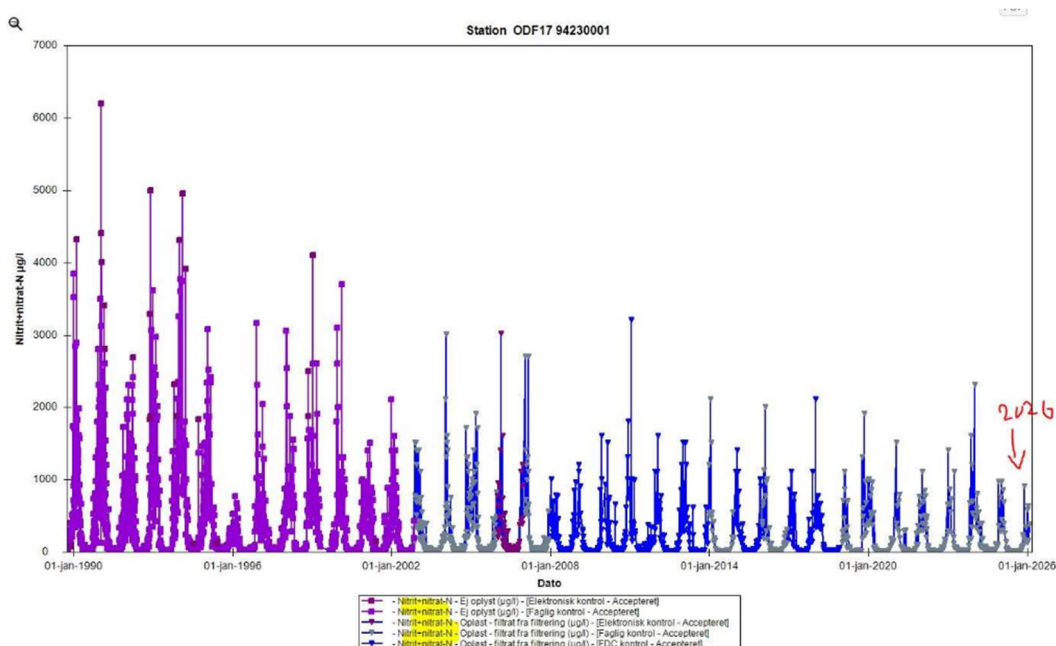
2. Påstanden om, at fedtemøg i marts skyldes kvælstof

I fjorde og kystvande varierer næringsstofbegrænsningen over tid og fra område til område. I det tidlige forår kan fosfor i nogle tilfælde være den vigtigste begrænsende faktor for algevækst, og man kan derfor ikke uden videre konkludere, at forekomster tidligt på året er drevet af kvælstof alene.

De aktuelle målinger bør derfor vurderes lokalt. ODA-data fra blandt andet Odense Fjord peger på lave, aktuelle koncentrationer af uorganisk kvælstof ved den viste station, men sådanne vurderinger bør knyttes til de konkrete målestationer og ikke generaliseres bredere end data kan bære.

Hvis der lokalt er et relativt højt fosforniveau, kan det forbedre vækstbetingelserne, når temperatur og lys stiger. Spildevand og andre punktkilder kan lokalt bidrage med fosfor til kystnære områder, men den konkrete betydning bør vurderes ud fra lokale målinger og ikke antages på forhånd.

Eksempel fra Odense Fjord



Figur 1: Kilde: ODA/Overfladevandsdatabasen, station ODF17, nitrat+nitrit tidsserie. ODA er den officielle adgang til disse måleserier. <https://odaforalle.au.dk/>

3. Vinterens betydning for havmiljøet

Udvekslingen af vand mellem Nordsøen, Kattegat, de indre danske farvande og Østersøen har stor betydning for iltforholdene i havmiljøet.

Når der sker indstrømning af mere saltholdigt og iltigt vand, kan det forbedre iltforholdene i bundvandet i de områder, der bliver påvirket. Samtidig har bundvandets temperatur og vindforhold stor betydning for udviklingen af iltvind gennem sommeren. Lavere bundvandstemperaturer og god omrøring virker generelt i en gunstig retning, mens høje temperaturer og rolige vindforhold øger risikoen for iltvind.

Hvis vinterens forhold har fremmet ventilation og udskiftning af bundvandet, kan det derfor forbedre udgangspunktet for havmiljøet frem mod sommeren. Den endelige udvikling afhænger dog også af næringsstofniveauer, algevækst og vejrforhold senere på året.

4. Behov for en mere nuanceret forklaring

Den biologiske og hydrografiske viden peger på, at forholdene i havmiljøet ofte er mere komplekse end den fremstilling, der gives i den offentlige debat.

Forekomsten af fedtemøg påvirkes af et samspil mellem flere forhold, herunder næringsstoffer, lys, temperatur, strømforhold og lokale forhold i vandmiljøet.

Derfor bør forklaringer bygge på faktiske målinger og konkrete forhold i det berørte område frem for hurtige eller forenkede konklusioner.